

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αθήνα, 30/12/2011
Αριθ. Πρωτ.: 3667

Ταχ.Δ/ση : Σταδίου 27
Τ.Κ. : 10183 Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Παπάζογλου
e-mail : a.papazoglou@ypes.gr
Τηλέφωνο : 210-3744032
              : 213-1364032
FAX : 210 3744354

ΠΡΟΣ:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ:

Βουλευτή κ. Λευτέρη Αυγενάκη
Βουλή των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

ΣΧΕΤ.: Η αριθμ. 2209/1.12.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Λευτέρης Αυγενάκης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα, αναφορικά με τα επιμέρους ερωτήματα που τίθενται:

Ερωτήσεις 1-4: Το Υπουργείο Εσωτερικών από κανένα νόμο δεν έχει αρμοδιότητα να ελέγχει ή να παρεμβαίνει σε τραπεζικές συναλλαγές οιοδήποτε.

Ερώτηση 5: Η κυβέρνηση έχει καλέσει τα κόμματα με επιστολή του Υπουργού Εσωτερικών στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, να καταθέσουν τις απόψεις τους για τα θέματα που τίγονται στην ερώτηση. Μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής και σταθμίζοντας κάθε παράγοντα που οφείλει να σταθμίσει, θα κάνει γνωστές τις προτάσεις ή αποφάσεις της.

Ερώτηση 6: Επισυνάπτεται αντίγραφο της τοποθέτησης του Υπουργού Εσωτερικών κ. Τάσου Γιαννίτη στις 19 Δεκεμβρίου 2011 στη συζήτηση της επίκαιρης ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Ντ. Μπακογιάννη, Λ. Αυγενάκη, Χρ. Μαργογιαννάκη, Γ. Κοντογιάννη και της επιστολής του Υπουργού προς την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
- Γεν. Δ/ντή Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
- Δ/ση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΟΤΙΟΥΣ ΕΛΘΕ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ ΚΥΡΙΜΙΣ

ΥΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ
ΙΓ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΝΓ'
Δευτέρα 19 Δεκεμβρίου 2011

Η με αριθμ. 9/3/24.11.2011 Επίκαιρη Επερώτηση
της κας Ντόρας Μπακογιάννη, του κ. Ελευθέριου Αυγενάκη, του κ. Χρήστου
Μαρκογιαννάκη και του κ. Γεωργίου Κοντογιάννη, προς τον Υπουργό
Εσωτερικών, σχετικά με τις κρατικές επιχορηγήσεις των κομμάτων και τα
χρέη τους προς τις ελληνικές τράπεζες.

.....
Το λόγο έχει ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Αναστάσιος Γιαννίτσας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών):

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι Βουλευτές, η συζήτηση για την κρατική επιχορήγηση των κομμάτων με αφορμή την επίκαιρη επερώτηση της Προέδρου της Δημοκρατικής Συμμαχίας και των Βουλευτών της, έχει πολλαπλό ενδιαφέρον καθώς μας οδηγεί ευθέως σ' ένα από τα κρίσιμα θέματα λειτουργίας της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Μετά από τις τοποθετήσεις που έγιναν εδώ και τα ερωτήματα που τέθηκαν στην επερώτηση αλλά και στην προφορική ανάπτυξη, θεωρώ σκόπιμο να θυμηθούμε τρία ζητήματα: ποια ήταν η πολιτική νομιμοποιητική βάση του μέτρου της χρηματοδότησης, όταν πρωτοξεκίνησε στην Ελλάδα το 1984 και στη συνέχεια με τις τροποποιήσεις το '96 και το 2002, ποια είναι τα δεδομένα της σημερινής πραγματικότητας και ποιο είναι ή θα μπορούσε να είναι σήμερα το ζητούμενο.

Για την πολιτική νομιμοποιητική βάση της χρηματοδότησης των κομμάτων σε συνδυασμό και με τον έλεγχο των οικονομικών τους, όπως και των οικονομικών των υποψηφίων Βουλευτών, ανατρέχοντας και σταχυολογώντας από τις αιτιολογικές εκθέσεις των νομοθετικών παρεμβάσεων που έγιναν υπενθυμίζω ότι η χρηματοδότηση αυτή είχε ως

στόχους: πρώτον, τη διεύρυνση της δημοκρατίας. Δεύτερον, την εξασφάλιση της επαρκούς χρηματοδότησης των κομμάτων ώστε να μην εξαρτώνται από ιδιώτες χρηματοδότες, να έχουν οικονομική αυτοτέλεια, ελευθερία στην έκφραση και στη δράση τους. Τρίτον, τη συγκράτηση του αυξανόμενου σκεπτικισμού των πολιτών απέναντι στους πολιτικούς και στα κόμματα, με τη γνωστή κρίση αξιοπιστίας. Τέταρτον, την ανακοπή της ανόδου μορφών μηδενιστικού λαϊκισμού και πέμπτον, την εξασφάλιση μιας ισορροπίας μεταξύ κρατικής και ιδιωτικής χρηματοδότησης, ώστε αφενός να ενισχύονται τα κόμματα αλλά και αφετέρου να αποτραπεί ο κίνδυνος της εξάρτησής τους από ιδιωτικά συμφέροντα ή μια μετατροπή τους σε κρατικοδίαιτους φορείς. Όλα αυτά είναι από τις εισηγητικές εκθέσεις.

Η πρακτική της κρατικής χρηματοδότησης, σε συνδυασμό και με την ιδιωτική, δεν ήταν ελληνική καινοτομία. Αντίθετα, η θεσμοθέτησή της ακολούθησε μια γενικότερη τάση στα ευρωπαϊκά κράτη τις τελευταίες δεκαετίες και όχι μόνο στην Ευρώπη. Σε τουλάχιστον ογδόντα τέσσερις από τις εκατόν σαράντα τρεις χώρες στις οποίες υπάρχει σύστημα κοινοβουλευτικών κομμάτων, έχει θεσπιστεί η κρατική χρηματοδότηση αυτών των κομμάτων. Με βάση το νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα, στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας περίπου, δηλαδή 2000-2011, τα κόμματα έλαβαν ενισχύσεις μεταξύ 41 και 85 εκατομμυρίων ευρώ το χρόνο, ανάλογα και με τον αριθμό των εκλογικών αναμετρήσεων, ή αθροιστικά 655 εκατομμύρια.

Καταθέτω τον σχετικό πίνακα.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Αναστάσιος Γιαννίτσης καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αυτά ως προς τη θεωρία και τους αριθμούς.

Ας δούμε όμως τι έγινε στην πράξη, ας απαντήσουμε αν οι στόχοι του θεσμού της χρηματοδότησης επιτεύχθηκαν ή όχι. Από τότε που γράφτηκαν οι εισηγητικές και οι επιστημονικές εκθέσεις μέχρι σήμερα η δημοκρατία μας, τουλάχιστον ο οικονομικός πυλώνας της δημοκρατίας, έφθασε στα όρια της πτώχευσης, η οικονομική αυτοτέλεια των κομμάτων δεν εξελίχθηκε όπως ήταν επιθυμητό, ο λαϊκισμός περίσσεψε και εξοβέλισε νηφάλιες φωνές, ο σκεπτικισμός της κοινής γνώμης για το πολιτικό σύστημα έφθασε εκεί που

έφθασε -χωρίς να χρειάζεται να αναφερθώ σε λεπτομέρειες- και τα κόμματα έφθασαν να είναι σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό κρατικοδίαιτα απ' ό,τι στο παρελθόν.

Στόχος της κρατικής χρηματοδότησης ήταν να απαλλαγούν τα κόμματα από την εξάρτηση από οικονομικούς παράγοντες, να γίνει απολύτως διαφανής η χρηματοδότησή τους και να μπει φραγμός στη συναλλαγή, ιδιαίτερα στον εκλογικό κύκλο. Το αν ο στόχος αυτός, κυρία και κύριοι Βουλευτές, επιτεύχθηκε ή όχι ας το κρίνει ο καθένας στην Αίθουσα αυτή. Σε κάθε περίπτωση, πολλά εξελίχθηκαν διαφορετικά ως προς τους στόχους του νομοθέτη. Δεν λέω ότι ο θεσμός έχει αποτύχει. Είναι όμως αρκετά μακριά, αλλού περισσότερο και αλλού λιγότερο, και το πόσο μακριά είναι βέβαια δεν είναι μετρήσιμο και αντικειμενικό μέγεθος.

Για να μείνουμε πάντα στην πράξη, η σχέση μεταξύ χρηματοδότησης και κομμάτων ακολούθησε δυστυχώς πιστά την πορεία της χώρας. Τα κόμματα, ακριβώς όπως το κράτος και πολλοί ιδιώτες, ξεκίνησαν με την κρατική χρηματοδότηση, προχώρησαν στην τραπεζική χρηματοδότηση, υπερδανείστηκαν και βρίσκονται σήμερα στην ίδια προβληματική κατάσταση με το Δημόσιο. Χρησιμοποίησαν την κρατική χορηγία ως μοχλό για να προεισπράξουν από το τραπεζικό σύστημα δόσεις πολλών ετών της κρατικής χορηγίας.

Σήμερα, όπως είναι γνωστό, τα δάνεια από το τραπεζικό σύστημα αθροιστικά ανέρχονται περίπου στα 245 εκατομμύρια ευρώ. Όμως να σημειώσω εδώ ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανά κόμμα ως προς τη χρήση του εργαλείου αυτού και ως προς την έκταση αυτής της χρήσης.

Καταγράφω βεβαίως την έκπληξη από μη συμμετόχους του συστήματος ή τον καταγγελτικό λόγο. Όμως, προς τι η έκπληξη από ανθρώπους που διήνυσαν τον πολιτικό τους βίο μέχρι τώρα μέσα σε αυτό το σύστημα; Κανείς δεν χρειάζεται να εκπλήσσεται. Είμαστε μια κοινωνία που συνολικά άνθησε, αναπτύχθηκε, επεκτάθηκε και οικοδόμησε την ευημερία της μέσα από τα δάνεια, τα χρέη, την απόσπαση πόρων από το μέλλον για χάρη του παρόντος, δηλαδή σήμερα που μιλάμε για χάρη των ετών που πέρασαν και αυτά σε βάρος των παιδιών, της νεολαίας.

Στηριχθήκαμε σε έναν μηχανισμό που για πολλά χρόνια στην Ελλάδα – αλλά και διεθνώς, όχι μόνο στην Ελλάδα- λειτούργησε με τον ίδιο τρόπο. Δεν

υπήρχαν θεσμικά ή άλλα εμπόδια στη λειτουργία και σήμερα έκπληκτοι ή δήθεν έκπληκτοι βλέπουμε το αποτέλεσμα και το λογαριασμό. Γι' αυτό βέβαια φθάσαμε εδώ που φθάσαμε και όχι μόνο η Ελλάδα, όχι μόνο το ελληνικό κράτος ή τα ελληνικά κόμματα.

Θα ήθελα εδώ να σχολιάσω την αρχή της τοποθέτησης της Προέδρου της Δημοκρατικής Συμμαχίας ότι, ναι, η Κυβέρνηση του κ. Παπαδήμου στηρίζεται και έγινε με στρατηγικό και πρωταρχικό διακύβευμα το να μην φθάσει ποτέ η Ελλάδα ανεπιστρεπτί στα χειρότερα.

Τρία κόμματα και τα στελέχη τους δεσμεύθηκαν όχι απέναντι στον κ. Παπαδήμο ή την Κυβέρνηση, αλλά απέναντι στον ελληνικό λαό ότι θα κάνουν ό,τι μπορούν, προκειμένου σε ένα σύντομο χρονικό διάστημα αυτό να επιτευχθεί. Θεωρώ ότι αυτή η συμφωνία πρέπει να υλοποιηθεί, πρέπει να τηρηθεί και όποιος δεν την τηρήσει, είναι υπόλογος απέναντι στην κοινωνία.

Θεωρώ πολύ ενδιαφέρον και υγιές ότι κόμματα και Βουλευτές έρχονται σήμερα να ζητήσουν αλλαγές, σε ό,τι αφορά το θεσμό της χρηματοδότησης των κομμάτων. Όμως, έχω και κάποιες απορίες. Το θέμα είναι γνωστό εδώ και πολλά χρόνια και οι επερωτώντες Βουλευτές είναι στελέχη που από δεκαετίες συμμετείχαν με διάφορες κομματικές ιδιότητες σε κόμματα που χρηματοδοτούνταν με τον ίδιο τρόπο που σήμερα επικρίνουν. Και ίσως πέφτω έξω –δεν ξέρω- καταγγελίες και προτάσεις αλλαγής του συστήματος χρηματοδότησης σε παλαιότερες φάσεις δεν γνωρίζω να έγιναν. Όμως, ας το αφήσουμε αυτό.

Σήμερα βρισκόμαστε, όπως λέχθηκε, σε βαθιά κρίση, για την αντιμετώπιση της οποίας συρρικνώνονται μισθοί, συντάξεις, εκτοξεύεται η ανεργία και η Κυβέρνηση δίνει τη μάχη αν θα μείνει η Ελλάδα στο ευρώ, αν με βαριές θυσίες –πράγματι- θα πετύχει να μην επιστρέψουμε σε καταστάσεις της δεκαετίας του '60, αν θα αποτρέψουμε να μην χαθεί ο μόχθος δεκαετιών για εκατομμύρια Έλληνες και αν έπειτα από τρία χρόνια σκληρής προσαρμογής –που θα απαιτήσουν κάποιο διάστημα ακόμη- οικοδομήσουμε μια αναπτυξιακή προοπτική με απασχόληση και εμπιστοσύνη. Αυτό είναι το κρίσιμο πρόβλημα που έχουμε σήμερα.

Γι' αυτό και διαβάζοντας το σκεπτικό της επερώτησης θέλω να το επεκτείνω. Θέλω να πω ότι προκλητικά, όπως αναφέρετε, δεν είναι μόνο αυτά που αναφέρονται για τη μείωση των μισθών και των συντάξεων ή τα λουκέτα

στις επιχειρήσεις. Προκλητικά είναι πάρα πολλά. Προκλητικό είναι και το ότι στις μέρες μας, το Σάββατο πριν τα Χριστούγεννα, λόγω διαδηλώσεων στο κέντρο της Αθήνας αφαιρέθηκαν από χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις έσοδα που θα πήγαιναν σε μισθούς εργαζομένων, σε εισφορές στο ΙΚΑ και θα ανακούφιζαν πολλούς που περνούν δύσκολες στιγμές. Προκλητικό είναι και το πώς φθάσαμε μέχρι εδώ και τι έκανε ο καθένας μας για να μην φθάσουμε μέχρι εδώ.

Όμως, όλα αυτά είναι μια άλλη συζήτηση που είναι καλύτερο να την αφήσουμε γιατί θα μας πληγώσει, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν είναι καθοριστική και για πολλά από αυτά που τίγονται στην επερώτηση.

Η επερώτηση θέτει τέσσερα ερωτήματα που είναι ταυτοχρόνως και προτάσεις. Δεν θα τα επαναλάβω, αναφέρθηκαν ήδη αρκετές φορές. Υπάρχει όμως και ένα πέμπτο ερώτημα που είναι συναφές με τα παραπάνω και δεν περιλαμβάνεται στην επερώτηση. Οφείλω να πω ότι συμπεριελήφθη στην προφορική τοποθέτηση της κ. Μπακογιάννη και ελπίζω, βάζοντας αυτό το πέμπτο ερώτημα, να μην θεωρήσει κανείς κακόγουστα ότι κάνω επερώτηση στον εαυτό μου.

Το ερώτημα, λοιπόν, είναι αν η χρηματοδότηση των κομμάτων σε όποιο επίπεδο και αν οριστεί είναι δίκαιο να είναι συνάρτηση της αύξησης των ετήσιων δημοσιονομικών εσόδων –όπως προβλέπεται στο νόμο- ή μήπως θα έπρεπε να οριστεί διαφορετικά, για παράδειγμα ως ένα ποσό που θα προηγείτο, ανεξάρτητα από την πορεία των δημοσιονομικών εσόδων.

Το αναφέρω γιατί το σημερινό σύστημα οδηγεί στο εξής οξύμωρο: Η Κυβέρνηση από τη μία να δίνει αγώνα για να αυξηθούν τα έσοδα και να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα, ώστε να ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις της χώρας, μειώνοντας για το σκοπό αυτό συντάξεις, μισθούς, κοινωνικές και αναπτυξιακές δαπάνες, επενδύσεις και από την άλλη, ένα τμήμα αυτής της δημοσιονομικής βελτίωσης να οδηγείται σε αυξημένη χρηματοδότηση των κομμάτων και, τελικά, αυτό να αυξάνει τις κρατικές δαπάνες και το έλλειμμα.

Θεωρώ ότι εδώ, λόγω της κρίσης που περνάμε, υπάρχει ένα θέμα που τα κόμματα θα ήταν σκόπιμο να το εξετάσουν και να δώσουν μια απάντηση.

Όσον αφορά τα ειδικότερα ερωτήματα της επερώτησης, κατ' αρχάς είναι σκόπιμο να διακριθεί το θέμα της κρατικής χρηματοδότησης των

κομμάτων, τακτικής ή εκλογικής, από το θέμα της τραπεζικής χρηματοδότησης για έναν λόγο τυπικό και για ένα λόγο ουσιαστικό.

Ο πρώτος λόγος είναι ότι ούτε το Υπουργείο Εσωτερικών, ούτε άλλο Υπουργείο έχουν αρμοδιότητα ελέγχου μιας πρακτικής, η οποία δεν απαγορεύεται εκ του νόμου. Δεν απαγορεύεται η χρηματοδότηση από τράπεζες. Βεβαίως, πρέπει να επισημάνω ότι έτσι κι αλλιώς εδώ που έφτασαν τα πράγματα, η τραπεζική χρηματοδότηση εκ των πραγμάτων δεν μπορεί πλέον να επεκταθεί. Τα χρέη είναι τόσο υψηλά, ώστε οι τράπεζες θα σταματήσουν να δανειοδοτούν, τουλάχιστον όσους έχουν υπερχρεωθεί και χρηματοοικονομικά έχουν σοβαρά προβλήματα.

Ο δεύτερος λόγος είναι ακριβώς ότι από τις ισχύουσες διατάξεις δεν προκύπτει από πουθενά απαγόρευση δανεισμού των πολιτικών κομμάτων από τις τράπεζες. Μετά την κατάργηση των διοικητικών παρεμβάσεων στη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος, το τραπεζικό σύστημα λειτουργεί και πάντως οφείλει να λειτουργεί με ενιαίους κανόνες, με ενιαία εποπτεία και, μάλιστα, λαμβάνοντας υπ' όψιν διεθνούς δείκτες φερεγγυότητας και ασφάλειας.

Θα μπορούσε ίσως να προβλεφθεί εν όψει των εξελίξεων που υπήρξαν η θεσμοθέτηση όλου του δημοσίου, που θα απαγόρευε στα επιχορηγούμενα κόμματα να εκχωρούν προς τρίτους και συνεπώς προς τις τράπεζες, το δικαίωμά τους σε μελλοντικές κρατικές επιχορηγήσεις. Ας το συζητήσουμε. Θα έρθω αργότερα σε αυτό. Πρακτικά, το αποτέλεσμα θα ήταν η αδυναμία των κομμάτων να προεξοφλούν στις τράπεζες τη μελλοντική κρατική τους επιχορήγηση, αδυναμία που υπάρχει και τώρα, αλλά θεσμικά δεν είναι το ίδιο. Είναι σαν να λέμε απαγόρευση δανεισμού και οφείλουμε να είμαστε θεσμικά ακριβείς.

Εδώ θα ήθελα να θυμίσω ότι το Υπουργείο Εσωτερικών δεν είναι ο λογιστής των κομμάτων, ούτε και θα έπρεπε να γίνει. Έχει ένα θεσμικό ρόλο. Η χρηματοδότηση άλλωστε δεν είναι καλή ή κακή από μόνη της. Είναι οι άνθρωποι και τα κόμματα που κάνουν καλή ή κακή χρήση της χρηματοδότησης. Το ίδιο εργαλείο αλλού οδηγεί σε άψογα και αλλού σε αμφισβητούμενα αποτελέσματα.

Θα έρθω τώρα στο θέμα του ύψους της κρατικής χρηματοδότησης. Ζούμε σε μία κοινωνία, όπου όλα τα οργανωμένα συμφέροντα –οικονομικά,

κοινωνικά, πολιτικά- έχουν βλέψεις να επηρεάσουν την πολιτική και τις κεντρικές πολιτικές αποφάσεις. Το χρήμα είναι το κεντρικό εργαλείο, που λειτουργεί σαρωτικά στη διαδικασία αυτή. Όταν ο τέταρτος, πέμπτος ή νιοστός πόλος εξουσίας, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, αλλά όχι μόνο, μαζί και άλλοι τομείς και φορείς στην οικονομία, είναι δεμένοι τόσο έντονα με χρήμα, εξουσία και δύναμη, το τι θα γίνει με την κρατική χρηματοδότηση είναι ένα ανοιχτό και διόλου εύκολο ερώτημα που δεν απαντιέται παρά μόνο με μια υψηλή δόση υποκειμενικότητας.

Πόση χρηματοδότηση μπορεί να εξασφαλίσει τη σχετική αυτονομία στη λειτουργία της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας; Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα η χρηματοδότηση είναι περίπου 10 ευρώ ανά ψήφο και στη Γερμανία 0,7 με 0,8 ευρώ αντίστοιχα. Έγιναν στην Ελλάδα τα κόμματα πιο αυτόνομα στη λειτουργία τους από ότι στη Γερμανία; Θα γίνονταν αν μειωνόταν η χρηματοδότηση ή το αντίθετο; Είναι το σημερινό ύψος χρηματοδότησης σωστό; Είναι πολύ μήπως ή είναι λίγο; Αναμφίβολα η οικονομική κρίση και οι ανάγκες για εξοικονόμηση δαπανών είναι κρίσιμο κριτήριο και το ανέφερα ο ίδιος, όμως δεν είναι το μόνο. Και τι διασφαλίζει ότι μια μείωση της χρηματοδότησης θα πετύχει ένα ικανοποιητικότερο για την κοινωνία αποτέλεσμα, συνολικό, όχι μόνο το κόστος της χρηματοδότησης; Μια λογική θα ήταν ότι η σημερινή χρηματοδότηση εξέθρεψε προβληματικά φαινόμενα. Οδηγεί η διαπίστωση αυτή στην ανάγκη μείωσης;

Προσωπικές απαντήσεις δεν θα δώσω τώρα. Σημασία έχει πού μπορούμε να φτάσουμε με θεσμικές παρεμβάσεις, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλον αυτόν τον προβληματισμό, που φυσικά δεν εξαντλείται σε αυτά που ανέφερα.

Κατανοώ, βέβαια, ότι υπάρχει ένα θέμα κατανομής μεταξύ παλαιών και νέων κομμάτων. Κατανοώ ότι η κομματική χρηματοδότηση και ο ανταγωνισμός μεταξύ κομμάτων για πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι στενά συνυφασμένα και ότι αγώνες για την κατανομή της πίτας ή για την επιρροή που έχει η χρηματοδότηση στον ανταγωνισμό των κομμάτων είναι έντονος και είναι θεμιτός.

Αυτό, όμως, είναι ένα άλλης τάξης πρόβλημα και απαιτεί επίσης μια απάντηση.

Είναι αλήθεια, πάντως, ότι το ισχύον σύστημα χρηματοδότησης λειτουργεί ανασταλτικά στην ανάδυση νέων κομμάτων και αυτό είναι κάτι

που θα έπρεπε να το δούμε όταν συζητηθεί η αναθεώρηση του τρόπου χρηματοδότησης των κομμάτων, κάτι πάντως που δεν μπορεί να γίνει εσπευσμένα και στο πόδι.

Σε κάθε περίπτωση, η κρατική χρηματοδότηση δεν είναι σκόπιμο να δημιουργεί αποστειρωμένα κόμματα. Τα κόμματα πρέπει να εμπνέουν την κοινωνία για ενεργό συμμετοχή και για διαφανείς χορηγίες και εισφορές, να εμπνέουν τους πολίτες για καλύτερα οράματα και οι πολίτες να θέλουν να καταβάλουν ένα τίμημα για να φτάσουν σ' αυτά, είτε με τον ένα τρόπο, είτε με τον άλλον.

Σε διάφορες χώρες η κρατική χρηματοδότηση είναι συνάρτηση και των διαφανών και δηλωμένων ιδιωτικών συνεισφορών που καταφέρουν να κινητοποιήσουν τα κόμματα. Όσο μεγαλύτερη η ιδιωτική συνεισφορά, τόσο μεγαλύτερη και η κρατική σ' αυτές τις χώρες. Είναι υγιές κάτι τέτοιο; Το θέλουμε στην Ελλάδα; Το θέλετε;

Στο θέμα της κρατικής χρηματοδότησης, θεωρώ χρήσιμο να αναφερθώ και σε ένα πολύ συναφές θέμα που ναι μεν δεν εμφανίζεται στην επερώτηση, αλλά τέθηκε δημόσια με καταγγελία ενός από τους επερωτώντες, του κ. Αυγενάκη, που το ανέφερε και στην προφορική του τοποθέτηση. Συγκεκριμένα, στις 12 ή στις 13 Δεκεμβρίου με δήλωσή του ο κύριος Βουλευτής με καταγγέλλει ονομαστικά ότι κατ' εντολή των συγκυβερνούντων ΠΑΣΟΚ, Νέας Δημοκρατίας και ΛΑΟΣ υπέγραψα την εκταμίευση της τρίτης δόσης κρατικής επιχορήγησης προκαλώντας το κοινό αίσθημα.

Επ' αυτού, λοιπόν, έχω τρεις παρατηρήσεις.

Πρώτον, εντολές δεν πήρα από κανένα κόμμα και ούτε θα έπαιρνα ποτέ. Δεύτερον, δεν γνώριζα ότι η Κυβέρνηση είναι συγκυβέρνηση. Νόμιζα ότι η συζήτηση για τις Προγραμματικές που έγινε σ' αυτό το χώρο ήταν γνωστή και ότι επίσης τα τρία κόμματα που στηρίζουν την Κυβέρνηση κοινοβουλευτικά και δεν συγκυβερνούν έχουν επίσης ρητά διακηρύξει ότι επιφυλάσσουν το δικαίωμα –και το κάνουν, άλλωστε- να ασκούν κριτική στο έργο της, κάτι που δεν νοείται σε σχήματα συγκυβέρνησης. Όμως, και αυτό δεν είναι το κύριο θέμα μου. Το ερώτημά μου έχει να κάνει με μια άλλη παρατήρηση. Τι ακριβώς είναι προκλητικό; Να εφαρμόζω ένα νόμο του κράτους, που ως εκ της θέσεώς μου καλούμαι να εφαρμόσω ή να τον

παραβιάζω, επειδή κάποιοι ή ακόμα και εγώ ο ίδιος διαφωνούμε με τις ρυθμίσεις του;

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Αλλάξτε τον, κύριε Υπουργέ!

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Δεν γνωρίζω να έχει αλλάξει ο νόμος των χρηματοδοτήσεων. Συνεπώς, ως αρμόδιος Υπουργός έχω υποχρέωση να τον εφαρμόζω.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Ή να τον αλλάξετε!

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών): Αν δεν ισχύει αυτό, ο κάθε Υπουργός θα μπορούσε κατά το δοκούν να καταλύει κάθε έννοια του κράτους δικαίου και να γίνεται έτσι όχι απλώς προκλητικός, αλλά επιπλέον παράνομος και επονείδιστος και να παραβιάζει ευθέως και τον όρκο -και προσωπικά πρόσφατα- που έδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το ίδιο, βέβαια, κατ' αντιστοιχία θα ήθελα να πω ότι ισχύει και για το βουλευτικό όρκο.

Και το ερώτημά μου είναι το εξής: Αν μέλη του Κοινοβουλίου προτρέπουν σε τέτοιες πράξεις, ο Υπουργός τι οφείλει να πράξει; Αναρωτιέμαι στην ουσία, αν ανάλογα με τις απόψεις μου για το τι είναι ή όχι προκλητικό, κοινωνικά προκλητικό –που βεβαίως και έχω απόψεις- θα όφειλα από τη θέση μου να πράττω ανάλογα. Σας διαβεβαιώνω ότι αν ίσχυε μια τέτοια ελευθερία, θα επέλεγα ενέργειες για πολλά άλλα και πολύ σημαντικότερα ζητήματα.

Επίσης, όμως, εάν αυτό ίσχυε, σας διαβεβαιώνω ότι δεν θα μπορούσε και να συμβεί, γιατί τουλάχιστον σε ό,τι με αφορά δεν θα ήμουν στη θέση που είμαι. Και δεν θα ήμουν στη θέση που είμαι, γιατί δεν θα δεχόμουν ποτέ να υπηρετώ σε ένα κράτος όπου το νόμο θα τον καθόριζε αυθαίρετα η εξουσία. Και σας δηλώνω από τώρα ότι όσο ισχύουν οι νόμοι που ψήφισε αυτή η Βουλή, θα τους εφαρμόζω, όπως οφείλω να κάνω όχι μόνο απέναντι στο Σύνταγμα, αλλά και απέναντι στην κοινωνία που μας παρακολουθεί. Και όταν αλλάξει η Βουλή τη ρύθμιση, τότε βεβαίως θα πράξω αναλόγως.

Κυρία και κύριοι Βουλευτές, σε μια φάση όπου η οικονομική και πολιτική κρίση είναι στενά συνυφασμένες, όπου η εμπιστοσύνη είναι στα πολύ χαμηλά και όπου ένα ολόκληρο μοντέλο εξέλιξης αμφισβητείται στα θεμέλιά του, πρέπει πράγματι να δούμε τι πήγε στραβά και τι σημαίνει αυτό για τη χρηματοδότηση των κομμάτων. Μπορεί να συζητάμε ατελείωτα. Όμως, αν τα κόμματα δεν συνεννοηθούν και δεν αποφασίσουν μεταξύ τους

λαμβάνοντας υπ' όψιν τη σημερινή πραγματικότητα και τις ευαισθησίες των πολιτών και αν δεν προτείνουν μια εναλλακτική λύση, απλώς επιδιδόμαστε σε εξομολογήσεις προθέσεων και θεωριών χωρίς πρακτικό αντίκρισμα. Όμως, αυτό δεν είναι ακριβώς πολιτική, γιατί δεν είναι πράξη. Και ο κόσμος περιμένει αλλαγή μιας πραγματικότητας και όχι λόγους.

Η σημερινή Κυβέρνηση στο διάστημα μεταξύ της ψήφου εμπιστοσύνης στις 15 Νοεμβρίου και της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου της δεν μπορεί να αλλάξει όλα τα προβλήματα που έχουν συσσωρευθεί από πολιτικές αποφάσεις και πρακτικές για δεκαετίες, όσο εύλογα και αν εμφανίζονται κάποια πράγματα.

Προσωπικά θεωρώ ότι ναι, υπάρχουν πολλά θέματα στον τρόπο χρηματοδότησης και δανειοδότησης των κομμάτων και ότι μπορούν να γίνουν αλλαγές σε ρυθμίσεις για αρκετά από αυτά, εφ' όσον ψηφιστούν κατά πλειοψηφία, με άλλα λόγια –και για να μη μας διαφεύγει- να υπερψηφιστούν από κόμματα που χρηματοδοτούνται και δανειοδοτούνται, δηλαδή από εσάς εδώ. Έχω κάθε διάθεση να προχωρήσω σε αναγκαίες αλλαγές και καλώ τα κόμματα να κάνουν προτάσεις για το θέμα και να τις συζητήσουμε, για να βρούμε μία νέα χρυσή τομή και να κινηθούμε γρήγορα.

Για να συνοψίσω, στο θέμα του ύψους της χρηματοδότησης περιμένω προτάσεις των κομμάτων που να έχουν την πιθανότητα επιτυχίας στη διάρκεια της θητείας της Κυβέρνησης, βεβαίως, προτάσεις προς μία κατεύθυνση που θα είναι συμβατή με τη σημερινή πραγματικότητα της κρίσης και με τα όσα βιώνουν οι πολίτες.

Δεύτερον, για το θέμα της απαγόρευσης εκχώρησης μελλοντικής χρηματοδότησης ισχύει το ίδιο. Όμως, θα συνεννοηθώ και με τον Υπουργό Οικονομικών και με τα κόμματα για τρόπους ρύθμισης ενός θέματος, το οποίο με τις διαστάσεις που πήρε έπληξε άσχημα τόσο τα κόμματα όσο και την ομαλή και δημοκρατική λειτουργία του συστήματος.

Τρίτον, για το πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί το θέμα των υφιστάμενων δανείων, κατ' αρχάς θέλω να πω ότι δεν μπορεί να μείνει πολύ καιρό σε εκκρεμότητα. Τα κόμματα οφείλουν να φέρουν τις συνέπειες των επιλογών τους. Το κράτος μπορεί να βοηθήσει, αλλά όχι να υποκαταστήσει την αποπληρωμή των υποχρεώσεων.

Θα ήθελα να επισημάνω ότι σε κάθε περίπτωση μια τέτοια βοήθεια και αντιμετώπιση από το κράτος δεν μπορεί να οδηγήσει στο να πληρώνουν οι φορολογούμενοι δυο φορές τα κόμματα για το ίδιο πράγμα, μια με τη δόση που έχει ήδη προεξοφληθεί και άλλη μια με την ανάληψη της εξόφλησης των τραπεζών από το δημόσιο. Στο θέμα αυτό θα δούμε σε επίπεδο Κυβέρνησης και κομμάτων τις λύσεις που μπορούν να δοθούν.

Το θέμα της διαφάνειας είναι εξαιρετικά σημαντικό. Το γνωρίζουμε, άλλωστε. Έχει γίνει και μια προεργασία από τους προκατόχους μου στο Υπουργείο Εσωτερικών. Την άποψη της κοινής γνώμης για το θέμα της διαφάνειας τη γνωρίζετε όλοι καλύτερα από εμένα. Υπάρχει δυνατότητα νέων ρυθμίσεων προς κατευθύνσεις που έχουν συζητηθεί. Θα το δω επίσης σε συνεννόηση με τα κόμματα, με τον Πρωθυπουργό, βεβαιώνοντάς σας ότι για την Κυβέρνηση, για μένα, το Υπουργείο Εσωτερικών και για τον Πρωθυπουργό προσωπικά η διαφάνεια είναι ύψιστη προτεραιότητα.

Σημασία, όμως, έχει οι όποιες νέες ρυθμίσεις να προάγουν, πράγματι, τη διαφάνεια και να μην είναι άλλη μία πράξη στο δράμα της διαφάνειας με το ίδιο ισχνό αποτέλεσμα που είχαμε μέχρι σήμερα. Η εμπειρία των θεσμών στη χώρα μας έχει πάρα πολλά κενά. Στη θεωρία, σε πάρα πολλά θέματα έχουμε εξαιρετικό θεσμικό πλαίσιο. Στην πράξη, έχουμε το αντίθετο του εξαιρετικού.

Έχω, όμως, ένα ερώτημα για τη διαφάνεια. Υπάρχουν, μήπως, ρυθμίσεις που εμποδίζουν τα κόμματα να υιοθετήσουν διαδικασίες διαφάνειας για τα οικονομικά τους, εάν υποτεθεί ότι υπάρχει στο θέμα αυτό σημαντικό έλλειμμα; Δεν νομίζω. Τι εμποδίζει τα κόμματα να πάρουν πρωτοβουλίες στο θέμα αυτό; Ας μην αναζητούμε συνεχώς νέους νόμους που δίνουν την αίσθηση ότι κάτι γίνεται, όταν στην πράξη ζούμε όλοι την αίσθηση του αντίθετου. Ας δούμε πώς μετατρέπουμε νόμους που υπάρχουν σε πράξη και όχι σε νέους νόμους.

Για όλα αυτά τα ζητήματα θα ζητήσω από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής να προωθήσει τις διαδικασίες για προτάσεις των κομμάτων για αμοιβαία συνεννόηση και προετοιμασία των προτάσεων της Κυβέρνησης.

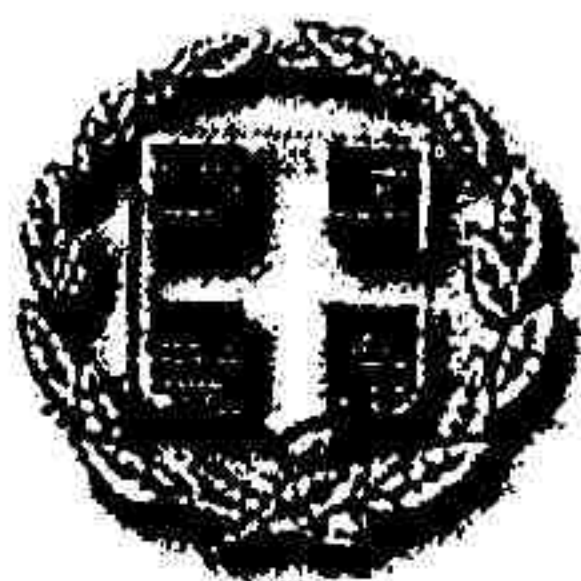
Το αν ένα θέμα που χρονίζει για καιρό και θέτει πολλά και λεπτά ζητήματα μπορεί να λυθεί στη διάρκεια λίγων εβδομάδων δεν είναι κάτι για το

οποίο μπορώ σήμερα να δεσμευτώ. Εάν νέες ρυθμίσεις είναι εφικτές, ουσιαστικά και χρονικά, θα τις προωθήσω. Μπορώ, πάντως, να σημειώσω ότι αν αυτό φανεί ότι δεν είναι εφικτό, το θέμα θα όφειλε να είναι υψηλά στις προτεραιότητες ενός επόμενου κυβερνητικού σχήματος.

Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Υπουργός

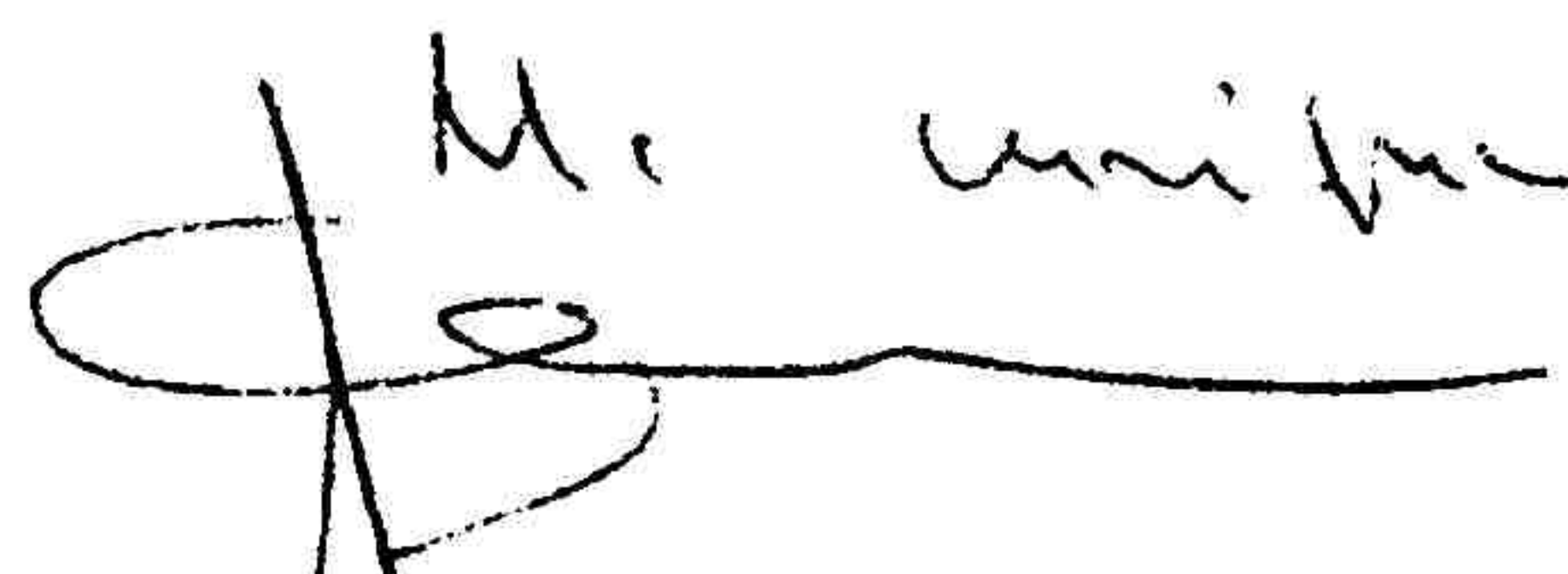
Αθήνα, 21 Δεκεμβρίου 2011

Προς
Πρόεδρο Επιτροπής
Θεσμών και Διαφάνειας
Βουλής των Ελλήνων
κ. Αθανάσιο Τσούρα

Αγαπητέ Πρόεδρε,
Εν όψει των σημαντικών θεμάτων που έχουν προκύψει, σε παρακαλώ να προσκληθούν τα κόμματα να καταθέσουν τις προτάσεις τους για τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις του υφιστάμενου καθεστώτος, προκειμένου στη συνέχεια να γίνει η επεξεργασία των προτάσεων της κυβέρνησης για το θέμα. Το πλαίσιο της θεματολογίας περιλαμβάνει -όχι κατ' αποκλειστικότητα- τα εξής:

- Χρηματοδότηση (τακτική - εκλογική) των κομμάτων
- Δυνατότητα προεξόφλησης κρατικής χρηματοδότησης
- Αντιμετώπιση χρεών των κομμάτων προς τράπεζες
- Θέματα διαφάνειας και ελέγχου οικονομικών των κομμάτων και των πολιτικών προσώπων.

Στη συνεδρίαση που θα οριστεί προτίθεται να παραστώ.

Τάσος Γιαννίτης